

תמורה דף כ ג عمود א תלמוד בבל' המבואר "שפה ברורה – עוז וחדר" (יום שישי)

תקנה בקדושים לדעת רבי, והתניא, נאמר בפסקוק (יקרא ו ט לענן) שירוי קרבן מנהה (הנוגעת ממנה יאללו או רון ובני), מצות תאכל במקומות קדש, בחרץ אהל מועד יאללו. ותיבת יאללה שנאמרה בסוף הפסוק מיותרת, שהרי היה די לכתוב מצות תאכל במקומות קדש, בחזר אהל מועד. ומכך שנאמר יאללה, והשניה מכך שנאמר דרישות, האחת מעצם התיבה שכתבה, יאללה' מה תלמוד לומר, שהרי יאללה' בה"א. מבררת הבריתא: **מלמד שאם היהה במנחה אבליה מועטת, הכהנים אובלין עטה חולין וטורומת, כדי שתתאכל נאכלת על השבע.** מוסיפה הבריתא לרבי: מה שנאמר יאללה' מה תלמוד לומר, אין אובלין עטה חולין וטורומת, כדי שלא תהא המנחה מרופת, נאכלת על הגפה – באכילה גסה, ועל ידי כן יבואו שלא לאוכלה כלל, ויגרם הפסד לקדרים. מבררת הגמרא פ"א – כרעת מי נשנה הרביתא, לאו – וכי אין זה אפילו לעת רבי, ומצע שאך לדעת רביעיuso עשו תקנה בקדרים, שאם היהה אכילה מרובה לא יאכלו עמה חולין וטורומת, כדי שלא תהא נאכלת אכילה גסה, והיינו שחשו להפסד קדרים. **ודוחה הגמרא לא נשנה הבריתא כרעת רבי, אלא כרעת רבנן,** הסוברים שעשו תקנה בקדרים. אכן לדעת רבי שלא עשו תקנה בקדרים, אף כאן אפשר לאכול עמה חולין וטורומת, אף שעל ידי זה יתכן שתבוא לידי נותר ותיפטל. הגמרא מביאה את דברי רביABA אמר רב, רביABA אמר רב, תלמודים במתכבר בשאייה אכורה, שאכורה מטה, שהרי אכלה ואכלה וכיפרו עליה באחרת. ועל מה נולקו רבינו רבי והכמים, דמתכבר – באפנ שכיפורו העלים אכורה, רבי סבר, מפרש לאבוד – אף המפריש בהמה תחת בהמה שאכלה, וכש שאמ נחשבת כמו בהמה שאכלה, נחשבת כמו בהמה שאכלה, וכך גם הקريب את האכלה, השניה שלא אכלה הולכת למיתה, אך אם לאבוד – המפריש בהמה תחת בהמה שאכלה, רבנן, סבר, לאו באבוד דמי, ולפיכך אם הקريب את האכלה, ההמה השניה שלא אכלה אינה הולכת למיתה, לא רועה. ולעתם שבים הדין הוא בן אף משך את האכלה מעדתו, ומצא שלדעת רבינו אמר רב, רבי רובנן בפסא, שהרי שני המפריש חטא ואכלה, והפריש אחרית תחתייה, ואחר בך נמצאת הדושנה, ותר שתייה עזמודות תמיות, איתת מהן תקרב ושניהם פמות דברי רב, וחכמים אומרים אין חטא מטה אלא באופן שמצוות מאחר שכפרו הבעלים, ואין מעות הולכות לים הטלה אלא באופן שמצוות מאחר שכפרו הבעלים. מודיע הערך התנא שוב להשミニעו זאת. מתרצת הגמרא: מה שננה התנא את מוחלקותם בסיפה, **הא קמשמע לנו**, שדבר זה – דברי המשנה הstorim אחד לשני, מוחלקות רבינו רובנן היא, שהרישא נשנה כרעת חכמים, ואילו הסיפה כרעת רב. הגמרא חזרה לבאר את עצם דברי רב הונא בשם רב: **גופא –** נשוב לדברי רב הונא ונברם. אמר רב הונא אמר רב, תלמודים שאם מshed' אתת מן הבהמות מודעתו, והקריבת, **שהשניה מטה,** שהדרור והקריב, דוחה את השניה מודעתו, והואינו רשותה בידים, שהרי גילה בבית דין אויז להקריב ומשבה מודעתו והקריבת, ולא בא לדמלך בבית דין אויז להקריב בזה רוחה הוא את השניה מהקריב בידים, שהרי גילה בדעתו שלא אכפת לו מהאחרת, והואינו רשות להתקperf ביה. ואך באופן שמסוך אויז את האכלה, והנשארת היא זו שלא אכלה מועלם, ריבוי, שבאוכן הלא דוחה את אחת מזון בידים, אלא אדרבה, גילה בדעתו שהוא רשותה בתקperf. ריבוי סבר שלא עשו תקנה בקדשים, כלומר לא חזש�� שבהמה אחת תלך למיתה, ואמרני – בית דין אויזים לו לך תתקperf בשאייה אבורה, אף על פי שעליידי אין יהיה הפסד לקדרים, שלא תמותה דחתמת קדרים, ואמרני לך תתקperf באבורה, **שהשניה אבורה מטה –** תלך למיתה. ורבנן סבר, עשו תקנה בקדשים, שלא תמותה דחתמת קדרים, ואמרני לך תתקperf באבורה, **שהשניה אבורה תרעע.** הגמרא מסקה על דברי רב הונא: מותיב רב מושגיא, וכי לא עשו

הכל – בין רבינו ובין חכמים מודים, שם ממש אחת מן הבהמות מודעתו, והקריבת, **שהשניה מטה,** שהדרור והקריב בידים, שהדרור גילה בדעתו שלא אכפת לו מהאחרת, והואינו רשותה להתקperf בה. ואך באפנ שמשך את האכלה, והנשארת היא זו שלא אכלה, דינה למיתה. ולפי דברי רב הונא, **משבחת לה –** אפשר להעמיד את הסיפה אף כרעת חכמים, שהיא שMOVOR במשנה שאם הביא חטא מאחר מציבויה המעות (ואך מהמעות של החטא האכלה)itol השאר לים המלח ואך על פי שלו מועות של החטא לא אכלה אכלה מועלם), היינו **בגון שמשך אתת מטה** (מציבויה המעות) מודעתה ולחק בה קרבן והקריב, וזהו כרבוי הפל. ולפיכך נשנה המשנה תקנה שיביא מלאו ומלאו חטא, שכן אם ימשך מודעתו את אחד מהם, ילכו השאר לים המלח. ונמצא שלדעת רב הונא אין קושיא במשנה, שבין הרישא ובין הסיפה נשנו כרעת חכמים. **אללא רבוי אבא נא אמר רב, דלאמר הפל מודים במתכבר בשאייה אבורה,** שהאכלה מטה, שהרי אכלה וכיפרו בעליה באחרת. ועל מה נולקו רבינו רבכבר באבורה, רבי סבר, מפרש לאבוד – המפריש בהמה תחת בהמה שאכלה, באבוד דמי – אף בהמה שהופרשת כויה, נחשבת כמו בהמה שאכלה, וכש שאמ נחשבת את האכלה, הנטה הולכת למיתה, אך אם לאבוד – המפריש בהמה תחת בהמה שאכלה, רבנן, סבר, לאו באבוד דמי, ולפיכך אם הקريب את האכלה, ההמה השניה שלא אכלה אינה הולכת למיתה, לא רועה. ולעתם שבים הדין הוא בן אף משך את האכלה מעדתו, ומצא שלדעת רבינו אמר רב, רבי רובנן בפסא, שהרי שני המפריש חטא ואכלה, והפריש אחרית תחתייה, ואחר בך נמצאת הדושנה, ותר שתייה עזמודות תמיות, איתת מהן תקרב ושניהם פמות דברי רב, וחכמים אומרים אין חטא מטה אלא באופן שמצוות מאחר שכפרו הבעלים, ואין מעות הולכות לים הטלה אלא באופן שמצוות מאחר שכפרו הבעלים. מודיע הערך התנא שוב להשミニעו זאת. מתרצת הגמרא: מה שננה התנא את מוחלקותם בסיפה, **הא קמשמע לנו**, שדבר זה – דברי המשנה הstorim אחד לשני, מוחלקות רבינו רובנן היא, שהרישא נשנה כרעת חכמים, ואילו הסיפה כרעת רב. לדברי רב הונא ונברם. אמר רב הונא אמר רב, תלמודים שאם מshed' אתת מן הבהמות מודעתו, והקריבת, **שהשניה מטה,** שהדרור והקריב, דוחה את השניה מודעתו, והואינו רשותה בידים, שהדרור גילה בדעתו שלא אכפת לו מהאחרת, והנשארת היא זו שלא אכלה מועלם, ריבוי, שבאוכן הלא דוחה את אחת מזון בידים, אלא אדרבה, גילה בדעתו שהוא רשותה בתקperf. כלומר לא חזש�� שבהמה אחת תלך למיתה, ואמרני – בית דין אויזים לו לך תתקperf בשאייה אבורה, אף על פי שעליידי אין יהיה הפסד לקדרים, שלא תמותה דחתמת קדרים, ואמרני לך תתקperf באבורה, **שהשניה אבורה מטה –** תלך למיתה. ורבנן סבר, עשו תקנה בקדשים, שלא תמותה דחתמת קדרים, ואמרני לך תתקperf באבורה, **שהשניה אבורה תרעע.** הגמרא חזרה לבאר את עצם דברי רב הונא: מותיב רב מושגיא, וכי לא עשו

המשך ביאור למס' תמורה ליום שישי עמ' ב

⁷ שמעון מותר מעות חטא הולך לנדבה, הזכיר רב אמי לחדר שאף
באותן זה שהפריש שני ציבורי מעות לאחריות יסבור רב שמעון
⁸ שיפלו המעות הנותרים לנדבה. שכן **סלקא דעתך אמרינו דברי** אותן
⁹ **ליה נרבה לרבי שמעון** היינו דוקא בחר **סידרא** – בסדר אחד של
¹⁰ הפרשת מעות, בגין שהפריש מעות לחטאתו, והזולו הבהמות, ונותרו
¹¹ לו מעות אלו,

¹ מבארת הגמרא את קשייתה: **אלמא** – מוכח בבריתא זו, **דאית ליה**
² **נרביה לרבי שמעון** – שאף רב שמעון מודה שモתר מעות חטא
³ ואשם הולך לנדבה. ואם כן אין לפреш שרבי אמי בא לחדר שאף
⁴ לרבי שמעון המעוט שנתרו ילכו לנדבה, שהרי דבר זה כבר מפורש
⁵ בבריתא.
⁶ מורתצת הגמרא: **איצטראיך** – אף שכבר שני בבריתא שלדעת רב

אליליאו אליבא דברי, הסוכר שהמפרש לאיבוד נחשב כאבודו,
שיטיא רפלו המעות השנויות לנברה, שהרי עד אין לא קאמער
רבי אליא במפריש לאובה, כלומר שהמפרש בהמה תחת בהמה
 שאבדה, שדינה כמו האבודה עצמה, והשניה שלא אברה מותה.
 והוא הדין במפרש מעתות שאבדו או תחת בהמה
 שאבדה. **אכל במפריש לאחריות**, מודה רבינו שאין הבהמה הולכת
 למיתה, אלא רועה, וכן אין המעות הולכות לים המלח, אלא נדביה.
 ואם כן מה בא רבויAMI לחדר בברבי. **ואלא** נאמר שרביAMI דבר
אליבא ררבנן, הסוברים שהמפרש לאיבוד איינו נשחבותם, גם
 לדעתם **פשתא** (ליה) רפלו המעות השנויות לנברה, ויש למודר כן
 מכל וחומר, **השתא** – מעתה יש לומר, אם במפריש לאיכר אמור
רבען שהמופרש כתע לאו באיבוד דמי, במפרש לאחריות מיביא
 ציריך לומר כן, והלא קל וחומר שבאופן זה אין הבהמה הולכת
 למיתה ואין המעות הולכות לים המלח.
מסיקה הגמורה: **ואלא אליבא רבי שמעון איצטראבאל ליה – רבוי**
 אמר הזכרך לומר את דבריו לדעת רבויAMI שמעון, הסובר (לעיל ט)
 שמשם חטאות מותות, ולדעתו אין שום חטא שנון פלים דמייה לנברה
 על ידי רועיה. ורבויAMI בא לחדרך, מהו **תהיימא** – שמא אמר
 דלית ליה **רבוי שמעון נרביה** – אין לדעת רבויAMI שמעון שום אונן
 שיפלו הדמים לנברה, לא בהמה ולא במעות, **כא משמען לען דיאית**,
לייה נרביה – יש אוננים שאף לדעת רבויAMI יפלו הדמים לנברה,
 והינוי במעות שהופרשו לאחריות. ודוקא בהמה סובר רבויAMI שמעון
 שאין שום בהמת חטא שדמה הולכים לנברה.
 הגמורה מוסקה על ביאור זה, שוגם לפוי רבויAMI שמעון ברור הדבר
 שהמעות הולכות לנברה, ואין לומר שאota בא רבויAMI להשミニינו.
מקשה הגמורה: **ומי מציא אפרת** – וכי יכול אתה לומר **דלית ליה**
נרביה לרבי שמעון, (וחתני) [הנתן] **שקלים פיזマイ**, **שליש עשר**
שופרות – תיבות העשוויות מבני שופר? כי **במקדרש**, כדי להניח בחן
 מעתות, **ויהי ברות עלהון** לאיזה צורך עמד כל שופר. על השופר
הריאשון היה כתוב **'תיקין תרתקין'** – **שקלים חדשים**, וככל מי שלא
 הביא את שקלו באדר, כשהיה מביאו לאחר מכן במשך השנה היה
 מניחו באוטו שופר. ובשני היה כתוב **'תיקין עתיקין'** – **ינשנים**, ומוי
 שלא הביא את שקלו בשנה זו, כשהיה מביאו בשנה הבאה היה
 מניחו באוטו שופר. **בשלישי** **'קיגין'**, ואלו שהיו מחוסרי כפרה, כגון
 ובובה ווילדה ומוצרע, היו מיניהם באוטו שופר מעתות בשיעור של
 שני תווים או שני בני יונה לרבנן. **וברביעי גזולי עולחה**, ומוי שהננדב
 להבאיות ותורות בו בין יונה היה מביא מעתות לצורך והנותנים באוטו
 שופר. **וב חמיש עצים**, ומוי שהנתנדב להבאיות מעתך, היה
 מביא מעתות ונותנים באוטו שופר. **ובשביעי לבפרט**, ומוי שהנתנדב
 להבאיות לבונה להקטרה, היה מביא מעתות ונותנים באוטו שופר.
ובשביעי יהב לבפרט, ומוי שהנתנדב להבאיות כל שור, היה מביא
 מעתות ונותנים באוטו שופר. **ויששה שופרו** היה מושב לסת בתוכם
מעות לנברה, והינוי לצורך מעתות של נדבת ציבור, וכי שיתתבאר
 להלן.
 הגמורה מביאה ברייתא המבוארת לאיזה צורך עשו ששת השופרות
 הנותרות: **ותני עלה בבריתא, אוטם ששה שופרות שנעו שנעו לנרביה**,
הו לעוללה הבהא מן המותרות – לצורך קנית עוללה מעות שון
 מותר חטאות ואשם, וכן מכל אוטם חטאות ואשם שאמרו חכמים
 שיפלו דמים לנברה, **שאן עורה של העולה הולך לבתנים**, אלא
 מוכרים את העור וקונים בדמיו עולות נספות לנברה, **רברויAMI רבי**
 יהודיה. **אמר לו רבויAMI נחמתה, ואפרת לה** – יש אומרים שאמר לו רבויAMI
 שמעון לרבי יהודיה, **אם בן שאין העור להכהנים**, **בטלת מרטשו של**
יהודיע הפהן, **(רשות) [דרגן]** **שקלים פיזマイ**, **וה מרטש דרש יהודע**
הפהן, נאמר בפסוק (יקרא ה ט) **'אשׁ הוּא, (בכלו) [אשׁם אָשֵׁם לְה']'**,
להבאי – לרבותן **בל בבר הבא** מיותר חטאות ואשומות, שעריך
לייחך ברקמי – **ובדמיו גוותנו מומר חטאות ואשומן עולות**, **הבשר לשם**
 – **למושבח**, והעוזרות ניתנים **לבתנים** **המקורבים** אונן.

מאי – כרעת מי נשנה המשנה, לאו – אם אין זה אפיקו לדעת
 רבנן, ואם כן נמצאו שאף לדעת חכמים 'המפרש לאיבוד כאבוד
 דמי'. דוחה הגמורה: לא, אלא כרעת רבויAMI הטענה 'המפרש לאיבוד
 כאבוד דמי', אף חטאית יחיד באופן זה אינה מותה אלא רועה.
הגמורה מביאה קושיא בין לרביAMI ובין לרביAMI מורתה. מקשה הגמורה:
תנן (לעיל כב), **המפרש חטא ואברה**, והקריב את חתרת תחתיה,
 ולאחר מכן נמצאה האבודה, תמותה. יש לדיקק: **טעם דרכיה –**
 דוקא מושם שהקריב את השנה, דינה של הראשונה שנשענה,
 למיתה, **הא לא חקרבה**, אחת תקריב והשנייה תרעעה, ולא **שנא**
מתכבר באבודה לא שנא מתכבר בשאית אבודה, וכן **לא שנא**
משך ולא שנא לא משה, בכל אופן השניה תרעעה, ואם כן לכארה
 משנתנו היא היוגה דתריריו – פריכא לדרעתו שנייהם, גם לדרכי
 רב הונא הסובר שאמם משר אהת מזון, לדעת בולם השניה מותה, וגם
 לדרכי רבויAMI אבא הסובר שאמם נתכבר בשאית אבודה, לדעת כולם
 האבודה מותה.
מתרצת הגמורה: אין לדיקק מכך שנטה המשנה 'זה הקריב אחררת
 החתירה', שגם לא הקריב אינה מותה אלא רועה, אלא הטעם שנטק
 התנה אופן זה, וזה מושם **شمילתא דפסיקה ליה קתני** – התנה נקט
 את האופן שבו הדין פסק ופשט, שבאופן שכבר הקריב את השנה,
 פשוט הדבר שהראשונה מותה, ואילו **ミלתא דלא פסיקה ליה לא**
קתני – הינתן לא נקט את האופן שבו אין הדין פסק ופשט, והיינו
 אם לא הקריב את השנה. שבאופן והחולק הדין, שלדעת רב הונא
 הדבר תלו依 אם משך או לא משך, שגם משך מודעתו אחת מותה,
 השניה מותה, ואם לא משך אלא נמלך, רועה ולדעת חכמים). ולדעת
 רבויAMI אבא, הדבר תלו依 באיזו נתכבר, שגם נתכבר באינה אבודה,
 האבודה מותה, ואם נתכבר באבודה, שאינה אבודה רועה ולדעת
 חכמים).
הגמורה מביאה קושיא נוספת בין לרביAMI ובין לרביAMI אבא: **תנן** (שם),
המפרש **מעות לחטא**, ואברה, **והפריש אתרים תחבירים**, ואחר
בק **نمיצו המעות** שאבודה, ערב את שני ציבוריו המעות, ורביא
מאלו ומאלו **בבמה לחטא**, **ויהשיך יפלו לנרביה**. יש לדיקק:
טעם – דוקא אופן דמתכבר – שהביא חטא את מאלו ומאלן,
 יפלו השאר לנברה, שבאופן וה אין היבא מושניהם יחד, **הא אם היבא חטא והמועלם**
 באחרה, שהרי היבא מושניהם יחד, **הא אם השאר חטא רק מאחד**
 מהם, **ויליכם** (את שאר המועלם) **לטפלת**. ולא **שנא משך ולא**
באבודה ולא שנא מתכבר בשאית אבודה, וכן **לא שנא משך ולא**
שנא לא משה, בכל אשר היבא לעילם הממלת. והגמרה מבינה
 שדין והמשנה הוא אף לדעת חכמים, ואם כן לכארה משנתנו היא
תויבתא דתריריו, שהרי אכן במשנה מבואר לענין מותה, בין משך ובין לא
 אופן אם הקריב חטא את אחד מזכיריו המועלם, בין משך ובין לא
 משך, ובין אם התקבר באבוד או בשאיינו אבוד, ילכו השאר לים
 המלה. מתרצת הגמורה: **הכא נמי** – אף כאן אין לדיקק מכך שנטה
 המשנה 'יביא מאלו ומאלן' שאמם הchod מודם השאר ילכו לים
 המלה, אלא הטעם שנטק התנה אופן זה, והוא משם **shmilleta**
דפסיקה ליה קתני, שבאופן שיביא מאלו ומאלן פשט הדבר
 שהשאר יפלו לנברה, ואילו **ミلتא דלא פסיקה ליה לא קתני**,
 שגם ייביא מאחד מהם, באופן והחולק הדין, שלדעת רב הונא הדבר
 תלו依 אם משך או לא משך, ולדעת רבויAMI אבא, הדבר תלו依 באלו מותה
 נתכבר.
הגמורה מביאה את דין המפרש שני ציבוריו מותה לאחריות: **אמר**
רביAMI, **המפרש שניא ציבור מות לאחריות**, כלומר, שההפריש
 לצורך קנית קרבן, והפריש שני ציבורים כדי שם יאבר אחד,
 יתרוף בחרבו, **מתכבר באחד מהן** – **יננה מהאחד מזכיריו המועלם**
 בהמה לחטא, **ויצבור המעת השני, יפלו לנרביה** – **ישתמשו בהם**
 לקנות בהמות לעולה, להקריב מזבח כשהוא פניו.
ມבררת הגמורה: **אליבא דמאן** – לדעת מי אמר רבויAMI את דבריו,